

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCOMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAL SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SŮDNY DVOR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

EUROOPA KOHTU OTSUS

11. juuli 1974*

Kohtuasjas 8/74,
mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule esitatud
Brüsseli Tribunal de Première Instance'i eelotsusetaotlus selles kohtus pooleliolevas
kriminaalmenetluses järgmiste poolte vahel:

Procureur du Roi

ja

Benoît ja Gustave Dassonville
ning tsiviilvaidluses järgmiste poolte vahel:
SA Ets Fourcroy
SA Breuval et Cie

ja

Benoît ja Gustave Dassonville,
EMÜ asutamislepingu artiklite 30–33, 36 ja 85 tõlgendamise küsimuses,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed A. M. Donner ja M. Sørensen,
kohtunikud R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher,
C. Ó Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart (ettekandja),
kohtujurist: A. Trabucchi,
kohtusekretär: A. Van Houtte,
on teinud järgmise

otsuse

[...]

Õiguslik käsitus

11. jaanuari 1974. aasta otsusega, mis registreeriti kohtu kantseleis 8. veebruaril 1974, esitas Brüsseli Tribunal de Première Instance EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule kaks küsimust EMÜ asutamislepingu artiklite 30, 31, 32, 33, 36 ja 85 tõlgendamise kohta seoses nõudega esitada päritolunimetusega toodete puhul eksportiva riigi valitsuse väljaantud ametlik dokument.
- Esimeses küsimuses paluti otsustada, kas siseriiklik õigusnorm, mis keelab päritolunimetust kandvate toodete impordi, kui nendega ei ole kaasas sellise nimetuse kasutamise õigust tõendavat eksporti riigi valitsuse väljaantud ametlikku dokumenti, on koguselise piiranguga samaväärse toimega meede asutamislepingu artikli 30 tähenduses.

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

- 3 See küsimus tõusetus kriminaalmenetluse käigus, mis algatati Belgias ettevõtjate vastu, kes seaduslikult omandasid Prantsusmaal vabas ringluses oleva Scotch whisky partii ning importisid selle Belgiasse, ilma et neil oleks olnud Suurbritannia tolliasutuste päritolusertifikaati, rikkudes sellega Belgias kehtivaid õigusnorme.
- 4 Toimikust ning kohtuvaidlusest selgub, et ettevõtjal, kes soovib Prantsusmaal juba vabas ringluses olevat Scotch whisky't importida Belgiasse, on sellist sertifikaati võimalik omandada vaid suurte raskustega, erinevalt otse tootjariigist importivast importijast.
- 5 Kõiki liikmesriikide kaubanduseeskirju, mis võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada ühendusesisest kaubandust, tuleb vaadelda koguselise piiranguga samaväärse toimega meetmetena.
- 6 Kui liikmesriik võtab ühenduse süsteemi puudumisel, mis tagab tarbijale toote päritolunimetuse autentsuse, meetmeid sellega seonduva ebaausa tegevuse vältimiseks, peavad sellised meetmed olema mõistlikud ning nõutavad tõendusvahendid ei tohi takistada liikmesriikidevahelist kaubandust, vaid peavad seega olema kättesaadavad kõigile liikmesriikide kodanikele.
- 7 Isegi ilma, et oleks vaja kontrollida, kas selline meede langeb artikli 36 kohaldamisalasse või mitte, ei tohi ta selle artikli teises lauses väljendatud põhimõtte tõttu mingil juhul kujutada endast meelevaldse diskrimineerimise vahendit või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piirangut.
- 8 Sellega võib olla tegemist formaalsuste puhul, mida liikmesriik toote päritolu tõendamiseks nõuab, mida ilma suurte raskusteta on praktiliselt võimalik täita ainult otsestest importijatel.
- 9 Järelikult kui liikmesriik nõuab autentsussertifikaati, mida teises liikmesriigis tavalisel viisil vabasse ringlusesse lastud toodete importijal on raskem saada kui neidsamu tooteid otse päritoluriigist importijal, kujutab see endast koguselise piiranguga samaväärse toimega meetet, mis on asutamislepinguga vastuolus.
- 10 Teises küsimuses paluti otsustada, kas kokkulepe, mis koostoimes päritolusertifikaati käsitlevate siseriiklike õigusaktidega piirab konkurentsi ja mõjutab seega liikmesriikidevahelist kaubandust, on tühine, kui kokkulepe üksnes lubab või ei keela ainuõiguslikul importijal kasutada neid õigusakte paralleelimpordi takistamiseks.
- 11 Ainuõiguslik kokkulepe jääb artiklis 85 sätestatud keelu kohaldamisalasse, kui see juriidiliselt või faktiliselt takistab kõnealuste toodete importi teisest liikmesriigist kaitstud territooriumile teiste isikute kui ainuõigusliku importija poolt.
- 12 Ainuõiguslik kokkulepe võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning takistada konkurentsi juhul, kui kontsessionääril on võimalik takistada paralleelimpordi teisest liikmesriigist kontsessiooni alla jäävale territooriumile ning kui see võimalus on tekkinud kokkuleppe koostoimes siseriiklike õigusaktiga, mis näeb ette, et autentsust saab tõendada ainult teatud vahendite abil.
- 13 Selleks et otsustada, kas tegemist on niisuguse olukorraga, tuleb kokkuleppest tulenevate õiguste ja kohustuste kõrval võtta arvesse ka kokkuleppe õiguslikku ja majanduslikku konteksti ning eelkõige võimalikke samasuguseid kokkuleppeid, mis on sõlmitud sama tootja ja teistes liikmesriikides asuvate kontsessionääride vahel.
- 14 Ühes liikmesriigis teise liikmesriigiga võrreldes märkimisväärselt kõrgemate hindade säilitamise puhul tuleb uurida, kas ainuõiguslikku kokkulepet ei kasutata selleks, et takistada importijal kõnealuse toote autentsust tõendavate vahendite saamist, mida nõutakse küsimuses nimetatud tüüpi siseriiklike õigusaktide alusel.

- 15 Kokkuleppe tühisuse tuvastamiseks ei piisa asjaolust, et kokkulepe üksnes annab kontsessioonäärile võimaluse selliseid siseriiklikke õigusakte kasutada või ei keela seda.
Kohtukulud
- 16 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Belgia valitsuse ja Ühendkuningriigi valitsuse ning Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata.
- 17 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus Brüsseli Tribunal de Première Instance'is poolelioleva asja üks staadium, otsustab kulude jaotuse nimetatud kohus.
Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastuseks Brüsseli Tribunal de Première Instance'i 11. jaanuari 1974. aasta otsusega esitatud küsimustele, otsustab:

1. Liikmesriigi poolt niisuguse autentsussertifikaadi nõudmine, mida teises liikmesriigis tavalisel viisil vabasse ringlusse lastud toodete importijal on raskem saada kui neidsamu tooteid otse päritoluriigist importijal, kujutab endast koguselise piiranguga samaväärse toimega meetet, mis on asutamislepinguga vastuolus.
2. Kokkuleppe tühisuse tuvastamiseks ei piisa asjaolust, et kokkulepe üksnes annab kontsessioonäärile võimaluse selliseid siseriiklikke õigusakte kasutada või ei keela seda.

Lecourt

Monaco

Kutscher

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 11. juulil 1974 Luxembourgis.

Kohtusekretär

A. Van Houtte

Donner

Mertens de Wilmars

Ó Dálaigh

Sørensen

Pescatore

Mackenzie Stuart

President

R. Lecourt